

גד א מיי פ"ו מהלכות
ק"פ הלכה ט:
א ב מיי פ"ה מהלכות
ק"פ הלכה א:
ג ג טס הלכה ז:
ד ד טס הלכה ג:

מוסף תוספות

א. [דף לא] העמידו
דבריהם במקום מצוה
דאפי' מערבין לדבר רשות
אורחא דמילתא הוא לערב
לדבר מצוה. מוס' עירובין
ט: ד"ה ולכתן. ב. ולא
משני דפליג אההיא
ברייא משמע דכ"ע מודו
בה. מוס' שאנן.

רבינו הגאול

שבדוקין לעושי פסח ואין
[בדוקין] לאוכלי תרומה,
(אין) [מאין] בדוקין,
(מספח) [מנפחן], ואם
אין שם עצם הוי הוא
(עצם) [נהדרן]. ורב יהודה
[אומר] בדוקין (כלומר)
אם הלכו בו בני אדם
והיה דק"ל כל עצם
שהוא כשעורה [שנדרש]
ברגל [נהדרן] וכל שכן
גדול ממנו. מאי שנא
הני ומאי שנא הני. פ'
ערל וטמא [ואיזמל], ערלה
איטורא דאורייתא היא,
וכן הוא נמי אי מבשר
לה דרך רשות הרבי אתי
לידי חילול שבת דהיא
איטורא דאורייתא, וכן
איזמל נמי אי מייח לה
דרך רשות הרבים איטורא
דאורייתא היא, העמידו
דבריהם במקום כרת, אבל
אונן ומצוה ובית הפרס
דלא אתו לידי איטורא
דאורייתא, לא העמידו
דבריהם במקום כרת.

הדרן עלך האשה

מי שהיה טמא או בדרך
רחוקה בו. איתמא היה
בדרך רחוקה ושחטו וזרקו
עליו רב נחמן אמר הורצה,
מיהם הוא דחם רחמנא
עליה, ואי עביד תבוא
לו בריכה. וב ששת אומר
לא הורצה רחמנא דחיה
כטמא. ודייק רב נחמן
מי שהיה טמא או בדרך
רחוקה ולא עשה הירשון
יעשה השני, מכלל דאי
בעי עבד. רב ששת אומר
אי הכי סיפא דקתני שגג
או נאנס ולא עשה הירשון
יעשה השני, וכי אלו
יכולין לעשות הירשון
הורי שנינו [שגג] או נאנס,
ואלא מויד קתני בהדייהו:
והכי קתני, שגג או נאנס
או אפי' הויד שהיה
יכול לעשות הירשון ולא
עשה יעשה השני, רישא
נמי מי שהיה טמא או
בדרך רחוקה או אונן
קתני. ודייק רב אשי לאה
טבא מודקתין אלו חייבין
בכרת מכלל דבמויד ואונן
קתני. ודתי רב נחמן
מויד קתני בסיפא, דהא
חייבין כרת קתני, אבל
כרישא איך נאמר אונן
הני בהדייהו והא פטורין
קתני, אלא לעולם מויד
בלבד הוא דקתני בסיפא,
אמר רב ששת

בדוקין לעושי פסח. וא"ת דמשמע הכא דדוקא לעושי פסח
המירו ע"י דזיקה משום דלא העמידו דבריהם במקום
כרת וצפ' בכל מערבין (עירובין ד' כו): תנן מערבין לכהן צבית הפרס
ומפרש בגמרא^א משום דמני איל כדכר ביהודה ואומר ר"י דהאי דקאמר
הכא צמקוס כרת דוקא היינו משום
דאיכא נמי כרת צעשיית פסח בטומא'^ב
והיינו דקאמר צפוק חגיגה (דף כה):
לעושי פסח לא העמידו דבריהם
צמקוס כרת לאוכלי תרומה העמידו
דבריהם צמקוס מיתה פירוש לענין
פסח טיהרוהו אע"ג דאיכא כרת
צמקוס לאוכלי תרומה לענין תרומה
צמקוס דבריהם ולא טיהרוהו אע"ג
דליכא אלא מיתה לאוכלי תרומה
אבל צמקוס כרת דליכא אלא לאו
שרי ליכנס צבית הפרס לזרוך עירוב'^ג
ויש דבר כגון ללמוד תורה ולישא אשה
דשרי אפי' בלא נפוח כדאמר' בני
שהואוהו (עירובין דף מו.) וצ"ע
(דף יג.) משום דעדיפי מאחר מצות ה':

מאי בדוקין. קשה לר"ת מאי
קצעי הלא הצדיקה מפורשת
צפוק אהלות צלותה משנה ענמה
דקתני ומודים צ"ש וצ"ה שבדוקין
לעושי פסח ואין בדוקין לאוכלי תרומה'^ד
ולגזיר צ"ש אומר'ם בדוקין וצ"ה
מוציא את העפר שהוא יכול להסיתו
ונותן לתוך כברה שנקציה דקיס כו'^ה
ואומר ר"י דצדיקה דמתני' צשכבר
עבר ורב יהודה ורב חייל צאין לפרש
שיוכל לצא ולעבור וה"ק מאי בדוקין
אם רצה לעבור: נע"י מוספות צמקוס
כט. ד"ה היכי איל כו וע"ע מוס'
צמקוס כח: ד"ה מנפחן:]

הדרן עלך האשה

מי שהיה טמא: א"ר פטורין

מהכרת. נראה לר"י דמתני'
קסבר שוחטין וזרקין על טמא שרץ
והשתא איידי מתניתין צטמא מת
צשעי דלא מוזי לאכילה לאורחא דאי
קסבר אין שוחטין אם כן טמא דמתני'
אף צטמא שרץ או דטמא מת צשציעי
שלו א"כ אמאי פטור מהכרת כיון
דיכול לטבול דהתניא צפ' אלו דברים
כרת אלא טהור ושלם היה צדוך רחוקה ערל וטמא שרץ ושאר
טמאים מנין ל"ל והאיך ומשמע דליכא מאן דפליג עלה מדפריך מינה
לרבא דקאמר דר"א פטור מכרת. ור"ת תיקשי מתני' לרב דאמר לעיל
(דף טז:) אין שוחטין וזרקין על טמא שרץ וי"ל דכמה תנאי אשכחן
דצברי כרב דאין שוחטין והא דפריך ליה לעיל ממתניתין דזב שראה
שמי ראיות היינו משום דרב עלה קאי ומוקי לה צשטבל:
ורב נחמן אמר הורצה. רב נחמן מלי סבר כרב יהודה דאמר
לקמן ט' דרך רחוקה כל שאין יכול ליכנס צשעת אכילה ואפי"ה
הורצה דנהי דאינו יכול צהילוך צינוני כיון דיכול לצא צסוסים
וצפדדים צר אכילה הוא ולא דמי לחולה וערל וטמא:

הבא נמי אונן קתני בהדייהו. וא"ת מה צין אונן למויד ט' (ושוגג)
דאם הוא מויד היינו מויד ט' (ואם הוא שוגג) היינו שוגג וי"ל דתנא
תרי גווני מויד חד שהניח צחנס ואונן שנתעלל אגב מרריה ומיירי
צמת לו מת אחר חלות אצל קודם חלות אינו צהכרת כדמוכח צפוק
פירקין ט' וכן איתא צהדיא צפ' עבול יוס (וצמים דף ק.) ולעיל הוי מלי
למיחשב נמי אונן צהדי הנהו דהעמידו דבריהם צמת קודם חלות:
ה"ג

ה"ג
מאן אמינא לה דתניא ו' עקיבא אומר נאמר טמא ונאמר דרך רחוקה כו.

שבדוקין. מהלכין צבית הפרס ע"י צדיקה לעשות פסח אם אין לו
דרך אחרת: ואין צודקין לאוכלי תרומה. אלא ימתין ויקיף או יוס
או יומים עד שמגיע אל תרומתו ואוכלה: ה"ג מאי צודקין. היאך
יצדוק: מנפח צים הפרס. הוא שדה שמתרש בה קצר כמתנן

(אהלות פ"ו מ"א) החורש צית הקצר
הרי זה עושה צית הפרס מלא מענה
מאה אמה וגזור רבנן שמא ציתתה
מתרשה את העצמות ופזרתן צאורך
המענה ויש כאן עלם כשעורה ועצור
ויסיתו ועצם כשעורה מנמאה צמגע
וצמשא דהיינו היסט הלכך מנפחו
צפיו ואם יש עלם גדול יראנו ועצם
כשעורה נדמה צנפיתתו והאל אין
מטמאו דהא אין טומאת אהל בעצמות
אלא רוב צינו ורוב צינו: שנידש.
צרגל טהור צדריסת הרגלים העצירתן
והצא לעשות פסחו יצדוק אם נידש
ועצור אבל לאכילת תרומה לא סמכי'^א
עלה שיכול להמתין וצית הפרס
מדבריהם ולא העמידו צמקוס
כרת דפסח:

הדרן עלך האשה

מי שהיה טמא או בדרך רחוקה ולא

עשה את הראשון יעשה את
השני שגג או נאנס ולא עשה את הראשון
יעשה את השני א"כ למה נאמר טמא או שה'^א
בדרך רחוקה ישאלו פטורין מהכרת ואלו חייבין
בהכרת: ג' איתמר היה בדרך רחוקה
ושחטו וזרקו עליו רב נחמן אמר הורצה רב
ששת אומר ילא הורצה רב נחמן אמר הורצה
מיהם הוא דחם רחמנא עליו ואי עביד
תבא עליו ברכה ורב ששת אמר לא הורצה
מידחא דחיה רחמנא כטמא אמר ר"נ מנא
אמינא לה דתנן מי שהיה טמא או בדרך
רחוקה ולא עשה את הראשון יעשה את השני
מכלל דאי בעי עבד ורב ששת אמר לך אי
הכי סיפא דקתני שגג או נאנס ולא עשה את
הראשון יעשה את השני מודקתני ולא עשה
מכלל דאי בעי עבד הרי שגג והרי נאנס
אלא מויד קתני בהדייהו ה"ג אונן קתני
בהדייהו אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא
דקתני אלו פטורין מהכרת ואלו חייבין
בהכרת אהייא אימינא אשוגג ונאנס שוגג
ונאנס בני כרת נינהו אלא לאו אמויד ואונן
ורב נחמן אמר לך לעולם אמויד לחודיה וברין
הוא דאיבעי ליה למיתנא חייב והאי דקתני
חייבין איידי דתנא רישא פטורין תנא סיפא
חייבין אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא
ט' א"ר אומר נאמר טמא ונאמר' בדרך רחוקה
מה

כלום חזקו לשני: מדקתני ולא עשה מכלל דאי בעי מלי עביד.
ואטמא ליכא לאוקמא ועל כרחיק אדרך רחוקה קא מהדר:
וליעטמין סיפא גבי שגג ונאנס דתנא תו וימנא אחריתי ולא עשה
אחי מוקמת לה הלא שגג ולא ידע שהיוס פסח הרי שגג ונאנס ומאי
אי בעי איכא למימר הכא אלא מאי אית לך למימר בלא עשה
דסיפא מויד קתני צהדייהו ועלה קאי ולא עשה דאי בעי הוה עביד:
ה"ג גבי לא עשה דרישא אונן קתני צהדייהו ועלה קאי ולא
עשה דאי בעי עביד כדאמר' צפ' האשה (לעיל טז.) האונן והמפקח
הגל כו' שוחטין עליהן: מהני דיקא. דמויד ואונן קתני צה:
אהייא. קתני חייבין צהכרת: ור"ג דאמר לא תנן אוננין צרישא
ולא עשה אדרך רחוקה קאי אמר לך סיפא ודאי מויד מחסרא
צה ועלה קאי ולא עשה דסיפא וחייבין צהכרת נמי עליה קאי
והא דתני חייבין לשון רבים איידי דתנא פטורין תנא נמי
חייבין. (אמר המגיה צקאט פי' רש"י זה אינו) ותימנה לי אמאי לא
אמר ר"ג מנא אמינא לה דקתני א"כ למה נאמר דרך רחוקה שאלו
פטורין כו' מדקאמר למה נאמר ש"מ דאי בעי למיעבד עביד כר"ג
דאי כרב ששת איצטריך דאי בעי למיעבד דלא ליעבד (עד כאן):
מה

צרגלים הרבה (בתובות כח.) טהור. דמלני לקולא ואמרין כל העצמות נכמתו לפחות מצשעור (שם) שאי אפשר
לעצם כשעורה שלא יחא נידש צרגל (בתובות טם) שצרגלים נשאים את העצמות וחסקין (נדח טם.) הדרן עלך האשה

א) סי"א ל"ג, ט) צבית דף
יט: עירובין דף ל: מ"ק דף
ה: חגיגה דף כה: כמובות
דף כח: כמובות דף טו,
נדח דף טו, א) נצרכות יט:
ע"ש על הגליון, ד) סי"א
אמי, ה) מוספתא רפ"ח, ט)
ג"א אי הכי, ו) ג) ג) ג) ג)
דף ל: ח) ועיין מוס'
כמובות כט. ד"ה היכי
אילא, ט) (דף טז:) סי"א
ל"ג ט) (דף טז.)

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל
לאמר איש איש כי יקח
טמא לנפש או בדרך
רחוקה לבס או לדורותיכם
ועשה פסח לך:
במדרב ט י

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה מי שהיה
וכו' ללא על עבד ואי צעל
למעבד כ"ל ומית וה"ג
אמרין בגמרא נמחק:

מוסף רש"י

שבדוקין לעושי פסח.
צית הפרס. כדמפרש
ואיל, היה הו"ך לעשות
פסחו וצית הפרס של
עשה שמתרש בה קצר
מפסיקו, בדוק צנפיתה
ואם יש עלם כשעורה
והואוהו נשחטו ממנו, ועצם
כשעורה אינו מנמא
כאהל אלא צמגע וצמשא,
לפיכך צדוך צנפיתה אלא
ויסיתו צרגלו (חגיגה כח.)
ואין בדוקין לאוכלי
תרומה. אין סומיין על
דקיה ז, דכיון דאין
ומן קציע לאכילה ימתין
צשעה ימים וזה שלשי
ועציע ויעבול, אלא גבי
פסח האיל וצית הפרס
דכתיב לא העמידו דבריהם
מקוס כרת (שם). בית
הפרס. והוא שדה שמתרש
בה קצר ומשו צממס
שמא דללו כלי המתרשה
את העצמות והיוס
עליהן מטמין ועצם
כשעורה וצמשא צמגע
וצמשא ולא צהאל (בבבות
טו) ואוקמי קבר מלה אמה
צספק טומאה (נדח טו.)
שקן שיעבו שהמתרשה
מוצת את עצמות המת
(בתובות כח.) פסח, לשון
דבר שזור ופרוס, על
שם שפטרסו העצמות (נדח
שם.) יש שם עצם גדול
בראה מאליו ועצם
אם קטן בראה בנפיהה
ואינו מסיטו צרגליו
(עירובין ז') וסוקן על
קך שאס יש עלם רואהו,
ואע"ג דמאכיל לא חיששין
דאין עלם כשעורה מטמא
צהל עד דאיכא צדריה
או גולגולת שלמה או רוב
צנין או רוב צנין (בתובות
כח.) שנדרש. צדריסת
רגלי צני אדם (עירובין ז')
שצדקו צני אדם צרגליהם
(בתובות כט.) דשה רכה

א) כך לטעמיה דר"ק מונן ועי' בתוס' כאן ד"ה ר"ע ויבוקטורס הארכמי מוה, א) לעיל דף 5; ו"ש, א) נפסידא לי כפ"ל; ד) [תוספתא רפ"ח, א) לעיל דף סו, ו] נלעיל א"ל; 1) [תוספתא פ"ח ה"ג, ח] ומגיה טו; 2) [ג"ל דה"ל, י] ר"ה ג.

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי ידקה שטמו לקנש או בדרך רחוקה לכתב או לדרתיכם ויעשה פסח ל' במדבר ט י וקאיש אשר הוא שדור ויבדוק לא יהיה ויחול לעשות הפסח ויגברתה הנפש יהוא מעמיק כי קרבן י לא הקריב במעדרו וקטאו ישא האיש הזה: במדבר ט יג

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה לאי בעי למעבד כו' ומפני הוה נפקא כו' י"ב ע"כ לעיל ס"ט ע"א תוס' ד"ה שומטין וזוקין וכו':

מוסף רש"י

אין שוחטין וזוקין על טמא שרץ. אין שומטין וזוקין את הפסח על ידו טמא שרץ, ומתה לפסח ע"ה, ופ"ה על גג דיכול לטבול ולאכול לערב, דלית מ"ד קטיל הכי (ובחיים בב: ועי' לעיל סו. בארובה). ת"ל איש איש כי יהיה טמא, משמע כל טומאה, מדלג כתיב לנפש כרשא, אי איש כי יעב זממ, ש"מ למדרשה צנפניה נפשיה הוא (לעיל סו). אי נמי קרבן ה' ויג'. והכי ונכתב כי קרבן ה' כו'. כי לן שון שימשו, ה' כשקרבן ה' לא הקריב בשמי, חטאו ישא (לעיל צא).

מוסף תוספות

א. דקאמר ר"א מאסופת העורה ולחין. מוס' שאין. ב. אבל דרך רחוקה חזי לכלל הפחות בסוסים ובפרדות. שס. ג. כתנא דסבירא ליה כו' יוסי... שס.

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צג.

עין משפט נר מצוה

ד א מ"י פ"ו מהל' ק"פ הלכה א: ב ב מ"י שס פ"ה הלכה א: ג א מ"י שס: ד ד מ"י שס הלכה א:

רבינו הגנאל

ודחה רב נחמן ר' עקיבא סבר אין שוחטין וזוקין על טמא שרץ, ודרך רחוקה כטומאת שרץ דמי. ואנא סבירא לי כמאן דאמר שוחטין וזוקין על טמא שרץ, ודרך רחוקה כטמא שרץ דמי, מה טמא שרץ אמ שחטו עליו הורצה, אי מי שהיה בדרך רחוקה אם זרק הורצה, ת"ר אלו שוחטין את השני ובין חובת מצורעין ובעלי גדות והיולדות והשוגגין והאנוסין המזיזין וטמא ומי שהיה בדרך רחוקה, אם כן למה נאמר בדרך רחוקה הלא אנוס הוא וכבר שנה האנוסין, ואמרין לפטור מן הכרת, אליבא דמאן דאמר הורצה, דאי אליבא דמאן דאמר לא הורצה, סוף סוף למה לי למתנייה דאי בעי למעבד לא שבקינן ליה, היינו הני, אלא ש"מ היינו אליבא דמאן דאמר הורצה, אלא בר מעבד הוא יאפ"ה פטורה ורומנת מכתת, ואקשינן מדקתני והובות מכלל שהנשים חייבות בשני, וכי אשה בשני חיבת והנטיא יכול לא יהו עושין את השני אלא טמא נפש כו' ת"ל איש, איש ולא אשה. ושניין הא דתניא שהנשים עושות את השני ר' יהודה ר' יוסי היא והא דתניא איש ולא אשה רבי שמעון [יהיא] כדאמרן בפרק של מפלה. ת"ר טהור שלא עשה פסח, חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי. מאי טעמא שני רגל בפני עצמו הוא. ר' נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני, קסבר שני תשלומין דראשון הוא, תקוני לראשון לא מתקין ר' חנניא בן עקיבא אומר אף על הראשון אינו חייב אלא אם לא עשה את השני, כלומר כיון שלא עשה הראשון נסתלק חובת הראשון ונתחייב בשני, ולעולם אינו חייב אלא על השני קסבר שני תקנתא דראשון הוא, ואודו לטעמיהון דתניא גר שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייבין לעשות פסח שני דברי רבי, ר' נתן אומר כל הזקוק לראשון זקוק לשני וכל מי שאינו זקוק לראשון אינו זקוק לשני. ושלשתן מקרא אחד דרשו, והאיש אשר הוא טהור ויבדוק לא היה וחדל לעשות הפסח בראשון ונכרת, אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדרו בשני חטאו ישא, והוא כרת

ה"ג בכל הספרים וכן גרסינן בספרי (פר' בהעלותך) מה טמא שאין ספק בידו בו' ומיתני התם אפלוגתא דר"א ור"ע ומיתני ר"ע ר"ה לאיה לדבריו מה טמא שאין ספק בידו לעשות מפני טומאה אף דרך רחוקה שאין ספק בידו לעשות שרחוק כ"כ שאין יכול לבא בשעת שחיטה לעולה או בשעת אכילה לרצ יהודה ומיתני לה רב ששת מדקאמר ואינו עושה משמע ללא הורצה לכלל מילי יליף דרך רחוקה מטמא ומשני רב נחמן דר"ע סבר אין שוחטין וזוקין ולכן יליף דרך רחוקה מטמא דמיתניו חזו בשעת אכילה ולא חזו בשעת שחיטה ולדידה נמי אם זרק לא הורצה אבל אלא סבירא לי שוחטין וזוקין והשתא ליכא למילף ללא הורצה בדרך רחוקה כנו בטמא מת דשאינו טמא מת ללא חזו בשעת אכילה ורב ששת נמי שוחטין דאין סבירא שחלוקו זה אלא דסברי דר"ע גמר מטמא מת אע"ג דלא דמי ליה כ"כ ונראה לר"י ללאו מהיקשא יליף דרך רחוקה מטמא אלא במה מזינו דאי מהיקשא מאי קא משני רב נחמן דסבר שוחטין מ"מ נגמר מיתני דאין משיצין על ההיקש וק"ל לר"י דאי לאו היקשא הוא איכא טובא למיפדך: **רבי עקיבא סבר אין שוחטין וזוקין**, מיתנה מנא ליה דהא לעיל (דף 5) אמר דמ"ד אין שוחטין סבר לה כרבי יחזק דאמר טמאי מתים היו שחל כו' וקדריש ציוס ההוא אין יכולים לעשותה לא למחר יכולים ואילו ר"ע דפריך הישן (סוכה ד' כה:) לית ליה דרבי יחזק: **דאי בעי צמיעבד לא שבקינן ליה**, מיתנה הואיל וסבירא ליה להאי תנא שוחטין על טמא שרץ מדקאמר לפטורו מהיכרת משמע מכרת פטור אבל אם זרק הורצה ומ"ד הורצה אסיקנא לעיל (דף 5) דסבר שוחטין וזוקין אם כן טמא דקרא שאינו יכול לאכול זבילה והכי קאמר התלמודא דלהכי כתיבה דאי בעי למיעבד לא שבקינן ליה כתיבה דלא שבקינן ליה כיון דלא חזו למיכל א ומלפי אכלו נפקא דטומא נמי נפק' לן מהתם כדאמר בפ"ז דזבחים (דף כג.) וי"ל דודאי קרא לא אינטריך להכי אלא פריך משום דקתני למה נאמר טמא לפטורו מהיכרת דמשמע מכרת פטור אבל אי בעי למיעבד מנזי עמיד הלכך פריך הא אי בעי למיעבד לא שבקינן ליה והשתא טמא לא אינטריך למיכתב אלא לאשמעינן דאיש נחמה ואין ציבור נחמין ונראה לר"י דמתניתין דקתני שאלו פטורין מהיכרת ליכא למידק כרב נחמן מדקתני פטורין מכלל דאם זרק הורצה דה"ה אם זרק לא הורצה ואידי דקתני סיפא חייצין תנא רישא פטורין ואתי שפיר דלעיל מיתני ראייה ממתניתין לרב ששת: **אלא למה נאמר דרך רחוקה בו'**, קשה לרב יהודה דאמר לקמן איחזו דרך רחוקה כל שאין יכול ליעבד בשעת אכילה דרך רחוקה דכתב רחמנא למה לי פשיטא דפטור דהא לא חזי לאכילה ואי משום דיכול ליעבד בסוסים ובפרדים אי"כ לקמן דקתני היה חזן למודיעים ויכול ליעבד בסוסים ובפרדים יכול יהא חייב ת"ל ובדרך לא היה והמאי אינטריך ההוא קרא הא לא אינטריך למיכתב כלל דרך רחוקה אלא משום היכא דיכול ליעבד בסוסים ובפרדים ואין לומר דמ"ד דחייב כרת על מה שהרחיק עצמו דאם כן מאי פריך למה נאמר טמא דאי בעי למיעבד לא שבקינן ליה הא שפיר קאמר דנאמר לפטורו מכרת דס"ד דליחייב על מה שטימא עצמו ונראה לרשב"א דטמא ודרך רחוקה אינטריך למיכתב דלא נימא כיון דלא חזי בראשון לא ליעבד בשני וסבר כרבי נתן דשני תשלומין דראשון הוא: **לא קשיא הא ר' יוסי**, מיתנה דמוקי הך ברייתא דסבר שוחטין וזוקין על טמא שרץ כו' יוסי ופ' כי"ד לו"ל (לעיל דף 5) גבי טומאת התהום מסיק דקסבר ר' יוסי אין שוחטין וזוקין כו' וי"ל דהכא לא מוקי לה כו' יוסי אלא ד צמאי דסבר דשמי מוכה: עולא

מה טמא שיש ספק בידו לעשות. אי לאו דחיייה רחמנא דהא קמן קאי: ואינו עושה. דקא אסר ליה רחמנא לעשות: אף דרך רחוקה **שספק בידו לעשות**. שהיה לו שלוחים לשלח וקאמר רחמנא דאינו עושה דמדמה דחיייה: **ר"ע סבר אין שוחטין וזוקין על טמא שרץ**. ואע"ג דחזי לאורחא והאי ספק דקאמר ה"ק מה טמא שספק בידו לעשות דחזי למיכל לאורחא ואפילו הכי אין שוחטין וזוקין עליו ואנן ס"ל שוחטין וזוקין הלכך האי נמי דיכול ליעבד בשעת אכילה שוחטין וזוקין עליו: **וזעוני נדום**. שכל אלו טומאה ארוכה: **ועמא**. לנפש: וא"כ. **דאי נאמר טמא**. בתמיה: **אלא למה נאמר דרך רחוקה**. אי משום דאי בעי למיעבד לא תעבד הא דדרך רחוקה הוא וא"כ שלא ישלח פסחו וכדכר ששת האי תנא לית ליה אלא כרב נחמן סבירא ליה דאמר הורצה דאי כרב ששת אינטריך דרך רחוקה למימר דאי בעי לא ליעבד: **מי מחייבא**. דקתני גדות ויולדות: **יכול לא יסו כו'**. ולא קתני זבות ויולדות: **הא רבי יוסי**. דאמר בפירקין דלעיל (דף 5) גסיס בשני שוחטין עליהן בשני עלמין: **הא ר"י ור"ש**. דאמרי רשות: **חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני**. עוב כרת יש על זה ועל זה וצדד גברא לא משכחת לה דתרי קטלי צדד גברא ליכא ואם לענין דאם שגג בשניהן יתחייב שמי חטאות ליכא למימר הכי דכרת דפסח אין חייצין על שגגתו חטאת דתנן בכריתות (דף 3) הפסח והמילה מלות עשה היא ואין חטאת צבה אלא על שגגת כרת של לאו דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשינה אלא נפקא מינה דאם שגג צב' מהן והזיד צבצירו חייב אי נמי לגר שנתגייר בין שני פסחים: **ופטור על השני**. ואם שגג בראשון והזיד בשני פטור: **אף על הראשון**. אם הזיד אינו חייב כרת עד שיזיד אף בשני אבל אם עשה את השני או שגג צו פטור לגמרי דשני תשלומים בראשון ותקנתא דראשון הוא ומודו שלו הוא גמרו של כרת דראשון הלכך בציחה מהן ששגג פטור: **ואודו לטעמיהו**. רבי ורבי נתן: **שהגדיל צמחו צו שערות**: חייצין **לעשות את השני**. דקסבר רגל בפני בראשון: **הוא ואית** ליה חיובא בצנפי נפשיה ואפי' למאן דלא איחזי בראשון: **תשלומין דראשון**. ומאן דלא איחזי בראשון לא מיחייב אשני ומיתו תקוני לראשון מכרת אם הזיד בראשון לא מתקן ליה הלכך חייב כרת על הראשון ואפילו עשה את השני ופטור על השני אם שגג בראשון והזיד בשני דהא לית ליה חיובא בצנפי נפשיה ובראשון הרי שגג: **תקנתא דראשון**. מכרת דליה דאפילו הזיד בראשון השני פוטרו מן הכרת: **אי נמי קרבן ה' לא הקריב וגו'**. דכי משמש בצרבע לשונות' וזה בלשון אי דרשינן ליה ולא קאי אלעיל מיתנה לפרושי טעמא למילתא קמיימא כמו לשון דהא אלא מילתא אחריתי היא כמו כי יקרא (דברים כ3) כי תכלה לעשר (שם טו) כי תפגע (שמות כג:) קסבר

דרך רחוקה אלא משום היכא דיכול ליעבד בסוסים ובפרדים ואין לומר דמ"ד דחייב כרת על מה שהרחיק עצמו דאם כן מאי פריך למה נאמר טמא דאי בעי למיעבד לא שבקינן ליה הא שפיר קאמר דנאמר לפטורו מכרת דס"ד דליחייב על מה שטימא עצמו ונראה לרשב"א דטמא ודרך רחוקה אינטריך למיכתב דלא נימא כיון דלא חזי בראשון לא ליעבד בשני וסבר כרבי נתן דשני תשלומין דראשון הוא: **לא קשיא הא ר' יוסי**, מיתנה דמוקי הך ברייתא דסבר שוחטין וזוקין על טמא שרץ כו' יוסי ופ' כי"ד לו"ל (לעיל דף 5) גבי טומאת התהום מסיק דקסבר ר' יוסי אין שוחטין וזוקין כו' וי"ל דהכא לא מוקי לה כו' יוסי אלא ד צמאי דסבר דשמי מוכה: עולא

